

УДК 336.7

Безвух С.В.

кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри фінансів та банківської справи
Хмельницького національного університету

ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

FUNCTIONING OF THE GUARANTEE SYSTEM OF PHYSICAL PERSONS' DEPOSITS IN UKRAINE

АНОТАЦІЯ

В статті розглянуто законодавчі основи функціонування системи гарантування вкладів в Україні. Виявлено основні проблеми банківського сектору України та їх вплив на діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Визначено достатність розміру грошового резерву Фонду для забезпечення його платоспроможності. Проаналізовано величину гарантованої суми відшкодування вкладу з урахуванням європейської практики. Визначено базові проблеми в діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Ключові слова: банківський сектор, вклади фізичних осіб, система гарантування вкладів фізичних осіб, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, грошовий резерв Фонду, гарантована сума відшкодування вкладу.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены законодательные основы функционирования системы гарантирования вкладов в Украине. Выявлены основные проблемы банковского сектора Украины и их влияние на деятельность Фонда гарантирования вкладов физических лиц. Определена достаточность размера денежного резерва Фонда для обеспечения его платежеспособности. Проанализировано величину гарантированной суммы возмещения вклада с учетом европейской практики. Определены базовые проблемы в деятельности Фонда гарантирования вкладов физических лиц.

Ключевые слова: банковский сектор, вклады физических лиц, система гарантирования вкладов физических лиц, Фонд гарантирования вкладов физических лиц, денежный резерв Фонда, гарантированная сумма возмещения вклада.

ANNOTATION

In article the legal basis of the guarantee system of deposit in Ukraine was considered. The main problems of the banking sector in Ukraine and their impact on activity of the Deposit Guarantee Fund were detected. Adequacy of cash reserve of the Fund to ensure its solvency was defined. The size of guaranteed value for deposit refund, based on European practice, was analyzed. The basic problems of the Deposit Guarantee Fund were defined.

Keywords: banking sector, deposits of physical persons, guarantee system of physical persons' deposits, Deposit Guarantee Fund, cash reserve of the Fund, guaranteed value for deposit refund.

Постановка проблеми. Початок фінансово-економічної кризи у 2014 р. в Україні стимулював посилення уваги до ефективних механізмів стабілізації економіки країни загалом та банківського сектору зокрема. Саме це покликана робити система гарантування вкладів фізичних осіб. Ефективне її функціонування дозволить не лише підтримати, а й підвищити довіру населення до фінансового ринку держави. Тому досить важливим є дослідження умов діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб як основного суб'єкта забезпечення функціонуван-

ня системи гарантування вкладів фізичних осіб в Україні та виявлення шляхів їх посилення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням системи гарантування вкладів в Україні в різний період часу займалися такі науковці: К.В. Гончарук [1], В.В. Коваленко [2], Ю.С. Серпенінова [3] та інші.

Постановка завдання. Визначити рівень захисту вкладів чинною системою гарантування вкладів в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Банківський сектор України не відновив свого ефективного функціонування після фінансово-економічної кризи 2008–2009 рр. На перший погляд, стан банків стабілізувався, але насправді їм вдалось лише тимчасово заморозити власні проблеми, і на фоні погіршення стану реального сектору економіки країни ці проблем починають ставити банки на межу неплатоспроможності.

Всі негативні тенденції післякризового періоду діяльності банківського сектору України досить чітко проявляються в функціонуванні системи гарантування вкладів фізичних осіб України, яка покликана зміцнити довіру вкладників-фізичних осіб до банківської системи України, стимулювати залучення коштів у банківську систему України, забезпечити ефективну процедуру виведення неплатоспроможних банків з ринку та їх ліквідацію.

Забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб в Україні покладено на Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. У своїй діяльності Фонд гарантування вкладів фізичних осіб керується Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23.02.2012 р., Законом України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. та іншими нормативно-правовими актами [4; 5].

Система гарантування вкладів в Україні функціонує на основі державного управління. Фонд є державною економічно незалежною і неприбутковою спеціалізованою установою, яка виконує функції державного управління у сфері гарантування вкладів фізичних осіб. Керівними органами Фонду є адміністративна рада та виконавча дирекція. Адміністративна рада формується з п'яти чоловік: один представник Кабінету Міністрів України, двоє – Національ-

ного банку України, один – Верховної Ради України та директор Фонду.

Система гарантування вкладів побудована на обов'язковій участі. Її учасниками є банківські установи, які зареєстровані в Державному реєстрі банків, який веде Національний банк України, та мають банківську ліцензію на право здійснювати банківську діяльність.

В Україні грошовий резерв Фонду формується поступово, а не створюється лише при настанні банкрутства банківської установи, що дозволяє зменшити фінансове навантаження на них, тобто розподілити його рівномірно по роках.

До джерел наповнення грошового резерву системи гарантування вкладів фізичних осіб за новим законодавством належать 14 пунктів. Проте основним з них в період стабільності банківського сектору та невеликої кількості банкрутств банків є регулярний збір. Він складає більше 80% від усіх надходжень [6, с. 46].

У період кризи в банківському секторі, коли більше десятка банків були визнані неплатоспроможними і значна їх кількість перебувають на межі неплатоспроможності, в системи гарантування вкладів було недостатньо грошових ресурсів для підтримання власної платоспроможності. Тому на перший план виступали такі джерела, як: запозичення від Національного банку України, небанківських фінансових установ, іноземних інвесторів та кошти з Державного бюджету.

Згідно із Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» гарантуванню підлягають вклади фізичних осіб в національній та іноземній валютах на іменних рахунках та не використовуються для ведення підприємницької діяльності.

Досить цікавою практикою нового законодавства стало використання системи гарантування вкладів фізичних осіб як інструмента зменшення доларизації національної економіки. Це реалізувалось шляхом встановлення різних ставок регулярних зборів закладами в національній та іноземній валютах. Так, закладами в національній валюті була залишена попередня ставка в розмірі 0,5% річних, а закладами в іноземній валюті була підвищена до 0,8% річних. Проте, це базові ставки і не всі банки їх сплачують. Нове законодавство дозволяло Фонду застосову-

вати диференційовані збори шляхом зважування базової річної ставки збору за ступенем ризику, що було реалізовано з 2-го кварталу 2013 р. Розмір диференційованого збору має бути не меншим ніж розмір базової річної ставки.

До введення нового закону, що регулює гарантування вкладів в Україні (Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»), Фонд гарантування вкладів фізичних осіб функціонував лише як «каса виплати», тобто на нього були покладені функції з акумулювання коштів, їх інвестування, а також відшкодувань виплат закладами в разі прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідації банку. Нове законодавство розширило повноваження Фонду й поклало на нього додаткові функції щодо здійснення процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку, зокрема й шляхом здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків, організації відчуження активів і зобов'язань неплатоспроможного банку, продажу неплатоспроможного банку або створення та продаж перехідного банку, надання фінансової підтримки та цільової позики банку.

Саме функція щодо виведенню неплатоспроможного банку з ринку докорінно змінила сутність діяльності Фонду. Вона надає можливість зберегти грошовий резерв системи гарантування вкладів фізичних осіб. Тобто не здійснювати одразу ліквідацію банку, а провести відчуження частини його активів і зобов'язань, серед них і вкладів фізичних осіб, які мали б бути виплачені з грошового резерву, на користь іншого банку або продати неплатоспроможний банк інвестору.

Проблеми функціонування банківського сектору України напряду відображаються на діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та його платоспроможності.

Основною проблемою банківського сектору України, що зумовила фінансову кризу 2008–2009 рр., є значне зростання проблемної кредитної заборгованості. З 1,3% від загального кредитного портфеля станом на 01.01.2008 р. вона зросла до 13,5% станом на 01.01.2015 р., тобто в 10 разів (табл. 1) [7].

Значний розмір прострочених кредитів у кредитному портфелі банків призвів до ліквідації протягом 2009–2010 рр. 9-ти банків (рис. 1) [8].

Таблиця 1

Динаміка кредитного портфеля та проблемної кредитної заборгованості банківського сектору України протягом 2007–2014 рр.

Показники	01.01.2008	01.01.2009	01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012	01.01.2013	01.01.2014	01.01.2015
Кредити надані, млн грн	485 368	792 244	747 348	755 030	825 320	815 327	911 402	1 006 358
Темп приросту, %	-	63,2	-5,7	1,0	9,3	-1,2	11,8	10,4
Частка проблемної заборгованості за кредитами у загальній сумі кредитів, %	1,3	2,3	9,4	11,2	9,6	8,9	7,7	13,5
Темп приросту, %	-	76,9	308,7	19,1	-14,3	-7,3	-13,5	75,3

Джерело: за даними Національного банку України

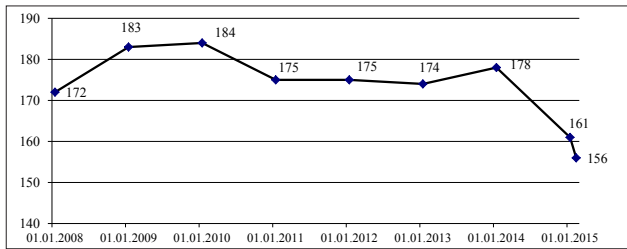

Рис. 1. Динаміка кількості учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 01.01.2008–01.02.2015 рр.

Джерело: за даними Фонду гарантування вкладів фізичних осіб України

Всім іншим банкам вдалося в різній мірі ефективності провести реструктуризацію власного кредитного портфеля та відкоригувати кредитно-депозитну політику. Проте переростання політичної кризи 2013–2014 рр. в економічну, зокрема й банківську, зумовило визнання Національним банком України неплатоспроможними 22 банків, які були передані до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб для виведення їх з ринку.

Політична, економічна, зокрема й банківська, кризи 2013–2014 рр. посилили недовіру фізичних осіб, а особливо вкладників-фізичних осіб, до банківських установ. Наявність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб лише частково нівелює цей вплив.

Зменшення довіри вкладників-фізичних осіб до банків в Україні спричинило скорочення депозитного портфеля фізичних осіб з 01.12.2013 до 01.12.2014 р. на 20,6 млрд грн (рис. 2) [9, с. 87].

Проте, ці дані є номінальними, реальне зменшення депозитного портфеля значно більше (табл. 2) [9, с. 99].

Згладжування спаду обсягу вкладів фізичних осіб відбулось за рахунок зростання гривне-

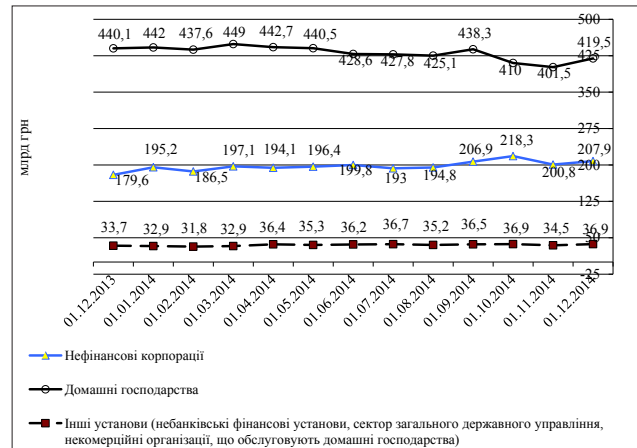

Рис. 2. Динаміка депозитного портфеля банків України в розрізі секторів економіки станом на 01.12.2013–01.12.2014 рр.

Джерело: за даними Національного банку України

вого еквіваленту депозитного портфеля фізичних осіб в іноземній валюті.

За вкладками фізичних осіб в національній валюті протягом 01.12.2013–1.12.2014 рр. постійно відбувається відтік у розмірі 1–7%, окрім грудня 2013 р. (приріст склав 1,3%) та червня 2014 р. (приріст склав 3,5%).

За вкладками фізичних осіб в іноземній валюті також спостерігається зняття коштів їх власниками (доля вкладів в дол. США становить більше 80%, а в євро – близько 16%). Лише на фоні значного зростання курсу валют (зокрема, з 01.12.2013–01.12.2014 рр. дол. США виріс з 7,99 грн. до 14,96 грн за 1 дол США, тобто майже в 2 рази, а євро зросло з 10,88 грн до 18,79 грн за 1 євро, тобто в 1,7 рази) еквівалент цього показника в національній валюті зростає: у лютому–березні 2014 р. приріст

Таблиця 2

Структура депозитного портфеля домашніх господарств в банках України в розрізі валют станом на 01.12.2013–01.12.2014 рр.

Період	Депозитний портфель домашніх господарств у банках України							
	Усього		зокрема:					
	сума, млн грн	темپ приросту, %	в національній валюті, млн грн	темپ приросту, %	частка в загальному розмірі, %	в іноземній валюті, млн грн	темپ приросту, %	частка в загальному розмірі, %
01.12.2013	440 143,0	-	254 598,0	-	57,8	185 546,0	-	42,2
01.01.2014	441 951,0	0,4	257 829,0	1,3	58,3	184 122,0	-0,8	41,7
01.02.2014	437 562,0	-1,0	256 361,0	-0,6	58,6	181 200,0	-1,6	41,4
01.03.2014	449 028,0	2,6	236 818,0	-7,6	52,7	212 210,0	17,1	47,3
01.04.2014	442 727,0	-1,4	224 533,0	-5,2	50,7	218 194,0	2,8	49,3
01.05.2014	440 534,0	-0,5	224 483,0	-0,02	51,0	216 051,0	-1,0	49,0
01.06.2014	428 613,0	-2,7	218 553,0	-2,6	51,0	210 060,0	-2,8	49,0
01.07.2014	427 802,0	-0,2	226 227,0	3,5	52,9	201 575,0	-4,0	47,1
01.08.2014	425 138,0	-0,6	225 060,0	-0,5	52,9	200 078,0	-0,7	47,1
01.09.2014	438 264,0	3,1	220 981,0	-1,8	50,4	217 283,0	8,6	49,6
01.10.2014	410 029,0	-6,4	212 693,0	-3,8	51,9	197 336,0	-9,2	48,1
01.11.2014	401 548,0	-2,1	210 426,0	-1,1	52,4	191 122,0	-3,2	47,6
01.12.2014	419 473,0	4,5	206 036,0	-2,1	49,1	213 438,0	11,7	50,9

Джерело: за даними Національного банку України

становив 19,9% при зростанні курсу дол. США на 2,96 грн (з 7,99 грн до 10,95 грн), а євро – на 4,36 грн (з 10,8 грн до 15,16 грн); у серпні 2014 р. приріст склав 8,6% при зростанні дол. США на 1,64 грн (з 11,96 грн до 13,6 грн), а євро – на 1,29 грн (з 16,00 грн до 17,29 грн); та у листопаді 2014 р., коли приріст становив 11,7% при прирості курсу дол. США на 2 грн (з 12,95 грн до 15,77 грн), а євро – на 2,58 грн (з 16,21 грн до 18,79 грн). Ще більший приріст буде еквіваленту в національній валюті вкладів фізичних осіб в іноземній валюті в лютому 2015 р., коли курс дол. США зріс на 11,71 грн, а євро – на 13,47 грн лише за перших 20 днів. Проте, не завжди зростання курсу іноземних валют здатне перекрити зняття коштів фізичними особами з банківських рахунків: у квітні–липні 2014 р. відтік коштів становив 8,5% при зростанні дол. США на 1,1 грн (з 10,99 грн до 12,09 грн), а євро – на 0,84 грн (з 15,16 грн до 16,0 грн); у вересні–жовтні 2014 року, коли скорочення становило 12,4 % при незначних коливаннях курсу долара США та падінні курсу євро на 1,08 грн (з 17,29 грн до 16,21 грн).

На фоні прихованих військових дій, які офіційно називаються як антитерористична операція (АТО), та можливого початку відкритої військової агресії з боку Росії, наявність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб не стримує вкладників від вилучення власних коштів з банківських установ.

Тенденції до скорочення депозитного портфеля банківських установ лише збільшать кіль-

кість неплатоспроможних банків, які будуть передані Фонду гарантування вкладів фізичних осіб для виведення їх з ринку. А це в свою чергу збільшує навантаження на грошовий резерв системи гарантування вкладів фізичних осіб, оскільки при унеможливленні використання інших способів виведення банку з ринку, окрім його ліквідації, будуть здійснюватись виплати відшкодування вкладникам-фізичним особам збанкрутілого банку з ресурсів грошового фонду.

Розмір грошового резерву Фонду гарантування вкладів фізичних осіб протягом 01.01.2008–01.01.2015 рр. зростав, окрім 2010 і 2014 рр. На ці роки припадають значні виплати вкладникам-фізичним особам банківських установ, що ліквідовувались у 2010 та ліквідуються у 2014 рр. (табл. 3) [8; 9].

З метою забезпечення платоспроможності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб Національний банк України та Міністерство фінансів України надавали ряд стабілізаційних кредитів. Так, обсяг отриманих Фондом кредитів в 2014 р. становив 20,315 млрд грн, зокрема 11,118 млрд грн від Міністерства фінансів України та 10,118 млрд грн від Національного банку України.

Грошовий резерв системи гарантування вкладів фізичних осіб в Україні формувався за накопичувальним принципом без встановлення будь-яких цільових коефіцієнтів. З 4 липня 2014 р. змінами до ЗУ «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» встановлено мінімальний обсяг коштів Фонду у розмірі не меншому 2,5% від

Таблиця 3

Динаміка грошового резерву Фонду гарантування вкладів фізичних осіб України та депозитного портфеля фізичних осіб банківського сектору України станом на 01.01.2008–01.01.2015 рр.

Показники	01.01.2008	01.01.2009	01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012	01.01.2013	01.01.2014	01.04.2014	01.07.2014	01.10.2014	01.01.2015
Розмір грошового резерву Фонду, млн грн	1 335,5	2 987,3	4 302,7	3 390,3	4 827,3	6 092,1	7 292,9	7 923,5	8 074,5	6 012,5	16 872,6
Темп приросту грошового резерву Фонду, %	-	123,7	44,0	-21,2	42,4	26,2	19,7	8,6	1,9	-25,5	180,6
Вклади фізичних осіб, млн. грн	167 239	217 860	214 098	275 093	310 390	369 264	441 951	442 727	427 802	410 029	-
Темп зростання вкладів фізичних осіб, %	-	30,3	-1,7	28,5	12,8	19,0	19,7	0,2	-3,4	-4,2	-
Покриття депозитного портфеля фізичних осіб грошовим резервом Фонду, %	0,8	1,4	2,0	1,2	1,6	1,7	1,6	1,8	1,9	1,5	-

Джерело: за даними Фонду гарантування вкладів фізичних осіб України та Національного банку України

Таблиця 4

**Цільові коефіцієнти розміру грошового резерву системи гарантування вкладів
в різних державах станом на 01.01.2015 р.**

Держава	Цільовий коефіцієнт розміру грошового резерву	Держава	Цільовий коефіцієнт розміру грошового резерву
Європейський Союз	0,8% від суми гарантованих вкладів	Вірменія	2,5% від загальної суми вкладів
Сполучені штати Америки	2% від суми гарантованих вкладів	Білорусь	5% від загальної суми вкладів
Україна	2,5% від суми гарантованих вкладів	Узбекистан	5% від загальної суми вкладів
Казахстан	5% від суми гарантованих вкладів	Росія	10% від загальної суми вкладів
Молдова	7% від суми гарантованих вкладів		
Киргизія	15% від суми гарантованих вкладів		

Джерело: за даними систем гарантування вкладів Європейського Союзу, Сполучених штатів Америки, України, Казахстану, Молдови, Киргизії, Вірменії, Білорусії, Узбекистану, Росії

суми гарантованих коштів вкладників-фізичних осіб у межах суми відшкодування з урахуванням суми зборів з учасників Фонду, які мають надійти протягом поточного кварталу. Закон передбачає, що при досягненні розміру грошового резерву мінімальної межі або ризику суттєвого зменшення обсягу коштів Фонд має право вжити заходів для поповнення коштів за рахунок джерел, визначених законодавством (запровадження спеціального збору, випуск облігацій, видача фінансових векселів, кредити від Національного банку України, кошти з Державного бюджету України, кредити від небанківських фінансових установ та іноземних кредиторів та ін.).

На сьогодні впровадження цільового коефіцієнта наповнення грошового резерву системи гарантування вкладів є звичайною практикою. Майже всіма пострадянськими державами він був запроваджений (табл. 4).

Цей коефіцієнт впроваджено й в США та ЄС. Там він найнижчий. Але це виправдано кращим фінансовим та економічним становищем країн. З урахуванням цього, розмір цільового коефіцієнта є досить низьким порівняно з державами майже того ж рівня розвитку.

Розміри грошових резервів, що розраховані за цільовими коефіцієнтами, які використовуються в Вірменії, Білорусії, Узбекистані та Росії, перевищують сформований грошовий фонд системи гарантування вкладів в Україні. Це свідчить про низький рівень платоспроможності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб України (табл. 5).

Недостатня платоспроможність системи гарантування вкладів фізичних осіб в нестійкий для банківського сектору період 2014 р. зумовила необхідність залучення додаткових коштів від Національного банку України та Міністерства фінансів України.

Забезпечити підтримку довіри населення до банківського сектору та його стійкість Фонд гарантування вкладів фізичних осіб України намагається шляхом підвищення граничного розміру відшкодування коштів за вкладками фі-

Таблиця 5

Розрахунок суми грошового резерву системи гарантування вкладів за цільовими коефіцієнтами, що діють в Вірменії, Білорусії, Узбекистані, Росії і розраховуються від загальної суми вкладів

Показники	Цільові коефіцієнти, що використовуються в різних державах		
	2,5%	5,0%	10,0%
Вклади фізичних осіб в банківських установах України станом на 01.07.2014 р., млн грн	427 802,0		
Розмір грошового резерву, млн грн	10 695,1	21 390,1	42 780,2

Джерело: розраховано автором за даними таблиці 6

зичних осіб в банківських установах. Останнє її збільшення відбулось в липні 2014 р. з 150 000,0 грн до 200 000,0 грн (табл. 6) [8].

Зростання середнього розміру вкладу свідчить про підвищення довіри населення до банківської системи України в цілому і до банківських установ зокрема. Це помітно за період 2007–2011 рр. За період з 2012 до 2014 р. середній розмір вкладу коливається, що свідчить про елементи недовіри населення до банків, а в останній, 2014 р., вона ще більше посилилась.

Найпоширенішим підходом щодо встановлення гарантованих сум вкладів є визначення його величини на основі розміру ВВП на душу населення.

У європейській практиці найчастіше визначають суму гарантованого вкладу на рівні трикратного розміру ВВП на душу населення [6, с. 53].

В Україні розмір відшкодування банківських вкладів фізичних осіб зріс у 2007–2008 рр. із 3,23 від розміру ВВП на душу населення до 10,73 рази, а з 2008 р. він почав знижуватись за рахунок зростання номінального обсягу ВВП на душу населення і досяг у 2013 р. 4,54 (табл. 7) [8; 10].

Не дивлячись на скорочення граничного роз-

Таблиця 6

Динаміка вкладів фізичних осіб в банках України, їх середній розмір та гарантована сума відшкодування з 2007 до 2014 рр.

Дата	Кількість вкладів, млн осіб	Загальна сума вкладів, млн грн	Середній розмір вкладу, грн	Гарантована сума відшкодування на кінець року, грн
01.01.2008	29,6	167 239	5 243,0	50 000,0
01.01.2009	34,5	217 860	5 935,0	150 000,0
01.01.2010	31,6	214 098	6 273,0	150 000,0
01.01.2011	32,6	275 093	7 802,0	150 000,0
01.01.2012	35,0	310 390	8 072,0	150 000,0
01.01.2013	44,4	369 264	7 619,0	150 000,0
01.01.2014	47,4	441 951	8 486,0	150 000,0
01.01.2015	46,5	-	8 213,0	200 000,0

Джерело: за даними Фонду гарантування вкладів фізичних осіб України

Таблиця 7

Визначення гарантованого розміру відшкодування вкладу за європейською практикою протягом 1999–2008 рр.

Показники	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ВВП номінальний, млн грн	720 731	648 056	913 345	1 082 569	1 302 079	1 411 238	1 505 485	-
Кількість населення, млн осіб	46,6	46,4	46,1	46,0	45,8	45,6	45,6	45,4
Обсяг ВВП на душу населення в Україні, грн	15 466,3	13 966,7	19 812,3	23 534,1	28 429,7	30 948,2	33 015,0	-
Гарантований розмір відшкодування вкладу на кінець року, грн	50 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	200 000
Співвідношення між розміром гарантованого вкладу та обсягом ВВП на душу населення в Україні	3,23	10,73	7,57	6,37	5,28	4,85	4,54	-

Джерело: за даними Фонду гарантування вкладів фізичних осіб України та Державним комітетом статистики України

міру відшкодування вкладу на душу населення, розмір показника відповідає європейським вимогам. Проте, на нашу думку, його достатність ще не свідчить про надійність чинної системи захисту вкладів та про захищеність вкладника.

Висновки. На сьогодні в Україні організовано майже повноцінну систему захисту вкладів фізичних осіб. При її вдосконаленні були враховані всі найкращі практики функціонування таких систем в іноземних державах. Але фактично вона перебуває ще на стадії нового формування. Проте, фінансово-економічна криза 2014 р. не дозволила їй практично розвинути та укріпитись. Зростання курсу іноземних валют, значна кількість неплатоспроможних банків та неспроможність Фонду реалізації інших способів виведення неплатоспроможного банку з ринку (відчуження всіх або частини активів і зобов'язань на користь іншого банку, продаж банку інвестору) в кризовий період, окрім їх ліквідації та виплати відшкодування вкладникам, призвели до вичерпання його грошового резерву.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гончарук К.В. Місце Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у системі державного регулювання ринку депозитних послуг / К.В. Гончарук // Вісник

- СумДУ. Сер. «Економіка». – 2012. – № 4. – С. 98–101.
2. Коваленко В.В. Розвиток систем гарантування вкладів до і після кризи / В.В. Коваленко // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2013. – № 1. – С. 363–370.
3. Серпенінова Ю.С. Обмеження системи гарантування вкладів / Ю.С. Серпенінова // Фінансовий простір. – 2014. – № 3. – С. 211–214.
4. Про банки та банківську діяльність : Закон України № 2121–III від 07.12.2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
5. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України № 4452-VI від 23.02.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.
6. Безвух С.В. Організація системи захисту вкладів у вітчизняній банківській системі та проблеми її розвитку / С.В. Безвух, І.В. Серветник // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2010. – № 3. – С. 45–54.
7. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798.
8. Статистика Фонду гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fg.gov.ua/statistics>.
9. Бюлетень Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58127.
10. Валовий внутрішній продукт (1990–2013 рр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.